

Andet. Forsaavidt nu Staten virkelig har knyttet visse for Landalmuens og i det Hele for Almuens Børn meget vigtige Bestemmelser til Confirmationen, og forsaavidt det almindelige Forhold paa Landet er knyttet dertil, saa troer jeg ogsaa, at det kan være hensigtsmæssigt, at Udgangen til Confirmationen lettes. Men paa den anden Side maa man huske paa, at, naar man just taler om den kirkelige Confirmation, saa er det en anden Sag end den egentlige Skoleunderviisning. Der er ansat en Mand til daglig at virke i Skolen, og Skolen kan og bør derfor gaae regelmæssigt hele Aaret igjennem; men, skal den kirkelige Confirmationsforberedelse have nogen Betydning, saa maa man ogsaa huske paa, at den er et selvständigt Arbejde, der kræver en ikke ringe Tid og Kraft og Ansæendelse af Aanden, og jeg troer, at det er temmelig ubilligt, saaledes uden Videre at sige: Der skal overalt og uden nogen tilknyttet Betingelse være Confirmation hvert halve Aar, og selv om der kun indfinder sig et eneste Barn i Menigheden. Confirmationshandlingen paa en enkelt Søndag, ja der kan jo Præsten meget let foretage; men det gaaer neppe an at paalægge ham Confirmationforberedelsen, saaledes som den foretages af en alvorlig Præst, for et enkelt Barns Skyld, og det er vel muligt, at der kunde træffes andre Udveje end den almindelige Bestemmelse, at der overalt skal finde i alle Menigheder Confirmation Sted to Gange om Aaret. Jeg troer iøvrigt, at i den sidste Paragraph ligget nærmest Noget, man kunde gaae ind paa; men Resten af Lovforslaget troer jeg virkelig indeholder løse Bestemmelser, der gaae ud paa at omstyrte en Ordning, der, om den end, som jeg meget stærkt vedkjender mig, ikke er den bedste, dog er en Ordning, der er nogenlunde i Gang, — Bestemmelser, der ikke ville skaffe os en bedre Ordning, men vel ville skaffe os en temmelig stor Uorden og en temmelig stor Vilkaarlighed. Jeg troer virkelig, at, saaledes som det her staaer, vil der lægges altfor Meget i den enkelte locale Skolebestyrers Haand, hvilket dog ikke uden videre kan anses for heldigt.

Borgen: De Utringer, som den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, har fremsført

med Hensyn til dette Lovforslags Realitet, forsaavidt det angaaer Forandringer i Skolegangen, finder jeg træffende og sande, og jeg kan derfor i saa Henseende ganske slutte mig til dem. Jeg finder det ogsaa med ham meget betænkeligt at foretage saadanne partielle Forandringer i en saa omfattende Lov som den, der angaaer vort Skolevæsen, især naar de ere saa lidet afrundede som disse Bestemmelser. Efter min Formening er der i dette Lovforslag taget et altfor overveiende Hensyn til en, Gud være lovet, meget ringe Deel af Befolkningen, nemlig den allerfattigste Deel, og det er endda kun til Forældrene, at det udstrækker sig, hvorimod det efter min Mening er taget i en meget ringe Grad til Børnenes Lærd, og de have dog vistnok ogsaa en Ret, som det navnlig — troer jeg — er vor Pligt at hævde og varetage. Ligeledes er der efter min Overbeviisning taget et altfor udelukkende Hensyn til, hvad der muligen kan være nødvendigt for Landcommunerne. I Kjøbstæderne ere Forholdene i Almindelighed ganske anderledes, og de ere i Almindelighed saadanne, at de aldeles ikke kræve de Forandringer, som her ere foreslaaede; navnlig er dette Tilfældet med Hensyn til det kjøbenhavnske Skolevæsen. I Kjøbenhavn ere Forholdene saadanne, at de Bestemmelser, som her ere foreslaaede, i Regelen ikke alene ikke ville være gavnlige, men i høi Grad ville være fordærvelige for Skolevæsenet. Dette er ordnet saaledes ogsaa for de Fattige, at de kunne benytte det paa saadanne Lider, at Arbejdsfortjenesten ikke derved er udelukket. Vil man indføre disse Bestemmelser, saa vil et Baand løsnes, som er det eneste, saa at sige, der knytter Børnene til Skolen, hvilket vil være meget fordærveligt. Jeg kan derfor ikke Andet end ønske, at disse Bestemmelser, som de her foreligge, ikke maae blive ophjæbte til Lov, og, da der efter min Formening ikke vil være stort Haab om ved Uendringer at give Loven nogen bedre Skikkelse, vil jeg stemme for, at den ikke kommer videre end til den Behandling, som her foreligger. Den eneste Paragraph i Loven, jeg kunde gaae ind paa, er den sidste; men jeg troer rigtignok, at der er Grund til at antage, at den Tid ikke vil være meget fjern,